

به نام خدا

**مجموعه سؤالات تشریحی و تستی
مطالعات اجتماعی نهم**

مدرسه غیرانتفاعی اردیبهشت

احیاء بهشتی

درس ۱ (گوی آبی زمین)

۱- منظومه‌ی خورشیدی دارای چند سیاره است؟ توضیح دهید؟ منظومه‌شمسی دارای هشت سیاره است، چهار سیاره‌ی نزدیک به خورشید که سطوح سنگی و جامد دارند و به آنها سیاره‌های درونی می‌گویند. چهار سیاره‌ی دورتر که از گاز‌های مختلف تشکیل شده اند و سیاره‌هایی بیرونی نامیده می‌شوند.

۲- جایگاه زمین در منظومه خورشیدی چگونه است؟ در میان چهار سیاره‌ی نزدیک به خورشید، زمین بزرگ‌ترین است. زمین سومین سیاره‌ی منظومه‌ی خورشیدی است و در فاصله‌ی ۱۵۰ میلیون کیلومتری خورشید قرار دارد. داشتمدان عمر زمین و منظومه خورشیدی را ۴/۵ میلیارد سال تخمین زده اند.. آنها بنا بر فرضیه‌هایی معتقدند که این منظومه از ابری متخلک از گازها و غبارها بیان کنند.

۳- سه تفاوت سیارات درونی و بیرونی منظومه خورشیدی را بیان کنید؟

سیارات بیرونی	سیارات درونی	
۱- دور از خورشید	۱- نزدیک به خورشید	مدار گردش
۲- گاز‌های مختلف	۲- سطوح سنگی و جامد	جنس و ترکیب
۳- تعداد قمرها زیاد	۳- تعداد قمرها کم	قمر

۴- زمین و سه سیاره دیگر درونی منظومه خورشیدی (تیر، زهره، بهرام) چه تفاوت‌هایی دارند؟ زمین بزرگ‌ترین سیاره در بین سیاره‌های درونی است. تنها سیاره‌ای که بخش بزرگ‌تری از سطح آن را آب فراگرفته. تنها سیاره‌ای که در آن حیات موجودات زنده وجود دارد.

۵- موقعیت مکانی یک پدیده بعنی چه؟ یعنی مکان دقیق قرار گرفتن آن روی کره‌ی زمین.

۶- چگونه می‌توان فهمید که یک پدیده بر روی زمین دقیقاً در کجا قرار دارد؟ با استفاده از خطوط و تقسیمات فرضی.

۷- استوا چیست؟ در فاصله‌ی مساوی از دو قطب شمال و جنوب می‌توانیم یک دایره‌ی بزرگ را به دور زمین تصور کنیم. این دایره‌ی بزرگ استوا نام دارد.

۸- مدار چیست؟ دایره‌هایی که در هر دو نیمکره به موازات استوا رسم شده اند مدار می‌گویند. هر چه به قطب شمال یا جنوب نزدیک می‌شویم این دایره‌ها کوچک‌تر می‌شوند.

۹- نصف النهار چیست؟ نصف النهارها نیم دایره‌های فرضی هستند که از قطب شمال تا قطب جنوب کشیده شده اند و طول مساوی دارند.

۱۰- ایران در نیمکره‌ی شمالی قرار دارد یا نیمکره‌ی جنوبی؟ چرا؟ نیمکره‌ی شمالی. زیرا بالای خط استوا قرار دارد.

۱۱- ایران در نیمکره‌ی شرقی قرار دارد یا نیمکره‌ی غربی؟ چرا؟ نیمکره‌ی شرقی. زیرا در سمت راست نصف النهار مبدأ قرار دارد.

۱۲- مختصات جغرافیایی چیست؟ هر نقطه از کره‌ی زمین روی یک مدار و یک نصف النهار مشخص قرار دارد که به آنها مختصات جغرافیایی آن نقطه می‌گویند.

۱۳- ما با داشتن شبکه‌ی مدارها و نصف النهار چه چیزهایی را می‌توانیم به دست بیاوریم؟ طول و عرض جغرافیایی ۲- مختصات جغرافیایی.

۱۴- طول جغرافیایی چیست؟ طول جغرافیایی هر مکان عبارت است از فاصله‌ی آن مکان با نصف النهار مبدأ بر حسب درجه.

۱۵- عرض جغرافیایی چیست؟ عرض جغرافیایی هر مکان عبارت است از فاصله‌ی آن مکان با مدار استوا بر حسب درجه.

۱۶- برای نوشتن طول و عرض جغرافیایی از چه علائم استفاده می‌شود؟ از علائم اختصاری شمالی (N) جنوبی (S) شرقی (E) غربی (W) استفاده می‌شود.

۱۷- زمین ما بخش کوچکی از ..... است. (منظومه‌ی خورشیدی)

۱۸- چهار سیاره‌ی نزدیک به خورشید را سیاره‌های ..... می‌گویند. (دروزی)

- 19- چهار سیاره‌ی دورتر از خورشید که به آنها سیاره‌های می‌گویند . (بیرونی)
- 20- در میان چهار سیاره‌ی نزدیک به خورشید ، ..... بزرگ‌ترین است . (زمین)
- 21- سومین سیاره‌ی منظومه‌ی خورشیدی ..... است . (زمین)
- 22- برخی از سیاره‌های منظومه‌ی خورشیدی ..... دارند که به دور این سیاره‌ها می‌گردند . (قمر)
- 23- سیاره‌ی زمین یک قمر به نام ..... دارد . (ماه)
- 24- در سیاره‌های ..... تعداد قمرها بیشتر است . (گازی)
- 25- در مرکز منظومه ..... قرار دارد و سرچشمی اصلی نور و گرما و انرژی بر روی زمین است . (خورشید)
- 26- قطب خورشید حدود ..... برابر قطر زمین و جرم آن... ... هزار برابر جرم زمین است. (109 و 330)
- 27- ستاره‌ی خورشید یکی از میلیون‌ها ستاره‌ی کهکشان ..... است . (راه شیری)
- 28- مساحت کره‌ی زمین ..... میلیون کیلومتر مربع است . (510)
- 29- مدار استوا ..... درجه است و بقیه مدارها بین ..... درجه شمالی یا جنوبی درجه بندی شده‌اند. (صفرا - 0 تا 90)
- 30- نصف النهار مبدأ زمین را به دو نیمکره‌ی ..... و ..... تقسیم کرده است . (شرقی - غربی)
- 31- برای درجه بندی نصف النهارها ، نصف النهاری را که از رصد خانه‌ی ..... در شهر لندن عبور می‌کند به عنوان نصف النهار مبدأ انتخاب کرده‌اند . (گرینویچ)
- 32- نصف النهار مبدأ ..... درجه و نصف النهارهای دیگر ..... درجه غربی و ..... درجه شرقی درجه بندی شده‌اند . (صفرا - 180 - 180)

سوالات تستی درس 1

- 1- کدام گزینه ترتیب سیارات از مرکز (خورشید) به اطراف را به درستی نشان می‌دهد ؟
- (الف) تیر- بهرام - کیوان - برجیس (ب) ناهید - زمین - اورانوس - کیوان
 (ج) زمین - مشتری - کیوان - نپتون (د) مریخ - برجیس - نپتون - اورانوس
- 2- قران کریم در سوره غافر آیه 57 (لَخَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَكُنَّ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُون) به چه موضوعی اشاره می‌کند ؟
- (الف) آفرینش آسمانها و زمین به بزرگی آفرینش انسانها است.
 (ب) درک بزرگی کهکشان راه شیری برای بیشتر مردم قابل درک است.
 (ج) آفرینش آسمانها و زمین بسیار بزرگ‌تر از آفرینش انسانها است ولی مردم آن را درک نمی‌کنند.
 (د) خداوند آسمانها و زمین را برای استفاده انسان آفریده است.
- 3- چند مورد از عبارتهای زیر درست می‌باشد ؟
- (الف) تنها ستاره راه شیری خورشید است.
- (ب) سومین سیاره بیرونی منظومه شمسی 510 میلیون کیلومتر مربع مساحت دارد.
- (ج) سیارات دورتر از خورشید از سطوح سنگی و جامد تشکیل شده‌اند.
- (د) دانشمندان عمر زمین و منظومه خورشیدی را حدوداً 4/5 میلیون سال تخمین زده‌اند.
- (ه) مدار استوا صفر درجه و نصف النهار مبدأ 180 درجه است.
- (الف) 3 مورد (ب) 1 مورد (ج) 2 مورد
- 4- اگر مدار استوا 0 درجه باشد آخرین مدار در نیمکره شمالی و جنوبی چند درجه می‌باشد ؟

۰ - ۱۸۰ ۹۰ - ۹۰ ۹۰ - ۱۸۰ الف) ۱۸۰ - ۱۸۰

۵- چند مورد از عبارت زیر در مورد سیارات درست می باشد؟

الف) در سیارات گازی تعداد قمرها کمتر از تعداد سیاراتی است که از سطوح جامد تشکیل شده اند.

ب) سیاره زمین و مشتری جزء سیارات درونی هستند.

ج) سرچشمہ اصلی نور و گرما و انرژی زمین از خورشید است.

د) سیاره زمین یک قمر بیشتر ندارد.

ه) مساحت کره زمین ۵۱۰ کیلومتر مربع است.

الف) ۳ مورد ب) ۱ مورد ج) ۲ مورد د) همه موارد

۶- مختصات جغرافیایی یک نقطه را چگونه محاسبه می کنند؟

الف) با مدارها ب) با نصف النهارها ج) با طول و عرض جغرافیایی د) همه موارد

۷- مدار استوا چند درجه است؟

الف) ۹۰ درجه ب) ۱۸۰ درجه ج) صفر درجه د) ۳۶۰ درجه

۸- نصف النهار مبدأ چند درجه است؟

الف) ۹۰ درجه ب) ۱۸۰ درجه ج) صفر درجه د) ۳۶۰ درجه

۹- بزرگترین سیاره نزدیک به خورشید در سیارات درونی کدام سیاره است.

الف) مریخ ب) مشتری ج) زهره د) زمین

۱۰- دانشمندان بنا بر فرضیه ها معتقدند علت پیدایش منظومه شمسی چه بوده است؟

الف) گازها و غبارهای بین ستاره ای ب) گازها و غبارهای بین سیاره ای

ج) گردش قمر به دور سیارات د) هیچکدام